

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 16.03.2023

Sayı: 926

Erhan USTA

Samsun Milletvekili

İYİ Parti Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen Kahramanmaraş depreminden birçok vatandaşımız ağır biçimde etkilenmiş, ciddi boyutlarda can ve mal kayıpları yaşanmıştır. Afet bölgesine ilk müdahale oldukça gecikmiş ve bu süreçte AFAD ve Kızılay kamuoyundaki eleştirilerin odağında olmuştur. Bu kurumlara olan güven de başta Kızılay'ın depremin hemen ardından bölgeye göndermek yerine çadır satışı yapması olmak üzere, yaşanan olaylarla zedelenmiştir.

15 Şubat 2023 tarihinde ortak TV yayını yapılarak "Türkiye Tek Yürek" kampanyası başlatılmıştır. Bağış programında kamu kurumlarının yapmış olduğu yüksek miktartlı bağışlar ve hükümete yakınlığı ile bilinen Cengiz Holding'in yaptığı bağıştan daha fazla, aynı gece Cumhurbaşkanı Kararı ile teşvik alması kamuoyunda yoğun bir şekilde tartışılmıştır. Bu kampanya neticesinde 115.milyar TL bağış taahhüt edilmiş ve 74 milyon TL toplanmıştır. Toplanan deprem bağışları daha önceki kötü örneklerdeki gibi değil, vatandaşlarımızın bağış amacı doğrultusunda kullanılmalıdır.

Bu nedenlerle; kamu kurumları tarafından yapılan bağışların niteliğinin ve sonuçlarının açıklanması, 1999 tarihinden bu yana toplanan ve kamuoyunda "deprem vergisi" olarak bilinen Özel İletişim Vergisi'nin hangi amaçlarla harcandığının açıklanması, 1999 depremi sonrasında alınmaya başlanan bu verginin hangi siyasi yetkililer tarafından başka amaçlarla harcandığının tespit edilmesi, 15 Şubat 2023 tarihinde taahhüt edilen 115 milyar TL'nin depremin yaralarını saracak biçimde harcanması için gerekli önlemlerin alınması, başta kamu kurumları olmak üzere taahhüt edilen bağışların yatırılmamasının nedenlerinin kamuoyu ile paylaşılması, kamuoyunda oluşan AFAD ve Kızılay'a güvensizlik nedeniyle aktarılan bu paranın başka bir konuda harcanmasının önlenmesi ve toplanan yardımların yalnızca depremzede vatandaşlarımız için harcanmasının sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü' nün 102'nci ve 103'üncü maddeleri gereğince genel görüşme açılması konusunda gereğini arz ederiz.

Erhan USTA

Samsun Milletvekili

İYİ Parti Grup Başkanvekili

GEREKÇE

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler 11 ilimizi etkilemiştir. Yaşanan depreme önlem alınmamış olunması ile ciddi anlamda can ve mal kaybı meydana gelmiştir. Birçok yerleşim yeri tam anlamıyla yıkılmış ve şehirler yaşanamaz hale gelmiştir. Afet bölgesine ilk müdahale oldukça gecikmiş, bu süreçte AFAD ve Kızılay kamuoyundaki eleştirilerin odağında olmuştur.

AFAD ilk müdahale için gerekli koordinasyonu sağlayamamış; liyakatsiz atamalarla ve gerekli önlemi almamakla gündeme gelmiştir. Kızılay'da da liyakatsiz görevlendirmeler olduğu, kurumda nepotizmin yoğun bir şekilde görüldüğü ve yaşanan deprem sonrasında bölgeye gönderilmesi gereken çadırların satıldığı ortaya çıkmıştır. Bu gelişmeler nedeniyle kamuoyunun ilgili kurumlara olan güveni büyük oranda zedelenmiştir.

Hükümetin başarısız biçimde yürüttüğü süreçte, milletimiz önemli bir fedakârlık ve azimle deprem bölgesine akın etmiş ve ilk müdahalede öncülük etmiştir. Vatandaşlarımızdan bazıları gönüllü olarak deprem bölgesine giderek hükümetin organize edemediği arama kurtarma faaliyetlerine katılmış; bazıları ise gıda, giyecek ve nakdi yardımla depremin yaralarını sarmaya çalışmıştır.

Bu çerçevede 15 Şubat 2023 tarihinde ortak TV yayını yapılarak "Türkiye Tek Yürek" kampanyası başlatılmıştır. Yayında birçok vatandaşımız birikimlerinden bu kampanyaya bağış göndermiş, iş insanları, sporcular, ünlüler ve kamu kurumları da bu organizasyona dahil olmuştur. Bağış gecesinin sonunda toplam 115 milyar TL yardım taahhüt edildiği ve 74 milyar TL toplandığı kamuoyuna açıklanmıştır. Toplanan bağışların AFAD ve Kızılay'a aktarılacağı belirtilmiştir.

Kamu kurumları tarafından 86 milyar TL bağış taahhüdünde bulunulmuş ve bazı kamu kurumları tarafından da yapılan yüksek miktartlı bağışlar gündem olmuştur. Toplanan toplam bağışın taahhüt edilenden çok düşük olması bazı kamu kurumlarının da taahhüt ettiği bağışı yapmadığını göstermiştir. Ayrıca kamu kurumları tarafından yapılan bağışlar program bazlı bütçe sistemi nedeniyle bu suretle Sayıştay denetiminden kaçırılmıştır. Yani AFAD ve Kızılay bu kamu kaynaklarını verimsiz ve denetimsiz harcayabilecektir.

Aynı şekilde iktidara yakınlığı ile bilinen bazı özel şirketler de düzenlenen bağış kampanyasına yüksek miktarlarla dahil olmuştur. Özellikle Cengiz Holding'in kampanya gecesinde 3 milyar TL bağışta bulunmayı taahhüt etmesinin hemen sonrasında yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yine Cengiz Holding'e 3 milyar 10 milyon TL teşvik sağlanması kamuoyunda gündem olmuştur. Ayrıca bağış yapan bu özel şirketler yaptıkları bağışları ödemesi gereken vergilerden mahsup etmektedir. Yani yapılan bağış ile bu şirketler hazineye ödemesi gereken vergileri denetimsiz bırakılan bu şirketlere ödemiştir.

AFAD ve Kızılay'a ödenen bu bağışların nereye ve nasıl harcanacağı ne yazık ki denetlenemeyecektir. Adem-i tahsis ilkesi gereğince belirli gelirlerin belirli giderlere tahsis edilmemesi esastır. Bir başka deyişle AFAD ve Kızılay bu bağış paralarını faiz veya kiralık araç giderlerine ya da ağırlama giderlerine harcayabilecektir. Zira 1999 yılından bu yana 37 milyar dolar "deprem vergisi" toplanmış ve bu bütçe AK Parti hükümetleri tarafından yol yapımında ve yap-işlet-devret projelerinde harcanmıştır.

Toplanan deprem bağışları daha önceki kötü örneklerdeki gibi değıl, vatandaşlarımızın bağış amacı doğırtusunda kullanılmalıdır. Bu nedenlerle; kamu kurumları tarafından yapılan bağışların niteliğinin ve sonuçlarının açıklanması, 1999 tarihinden bu yana toplanan ve kamuoyunda "deprem vergisi" olarak bilinen zel İletişim Vergisi'nin hangi amaçlarla harcadığının açıklanması, 1999 depremi sonrasında alınmaya başlanan bu verginin hangi siyasi yetkililer tarafından başka amaçlarla harcadığının tespit edilmesi, 15 şubat 2023 tarihinde taahhüt edilen 115 milyar TL'nin depremin yaralarını saracak biçimde harcanması için gerekli önlemlerin alınması, başta kamu kurumları olmak üzere taahhüt edilen bağışların yatırılmamasının nedenlerinin kamuoyu ile paylaşılması, kamuoyunda oluşan AFAD ve Kızılay'a güvensizlik nedeniyle aktarılan bu paranın başka bir konuda harcanmasının önlenmesi ve toplanan yardımların yalnızca depremzede vatandaşlarımız için harcanmasının sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü' nün 102'nci ve 103'üncü maddeleri gereğince genel görüşme açılması konusunda gereğini arz ederiz.

at